

זהו האיש שועלים: אדוארדו בלייר

טווידיא, החליט לוותר על תואר הדוקטור. „אמי סיפרה לי שהוא לא ניגש לבחינה האחרונה להסמכתו. הוא ויתר על רפואתהשיניים לטובת הלניניזם והמארכיזם, והחליט לנסות לשנות את העולם.” נזכרת אירנה, הנשואה לקרלוס (28), עוררדין, העוזר לה במאבקה.

„לאחר שפנה לכיוון של פוליטיקה הוא התגרש מאמי ונשא לו אשה שנייה, רוסה, שילדה לו שני בנים ובת. חוך שנים אחי דות הפך אישיות מוכרת באורוגוואי. הוא היה בעל השפעה לא רק במפלגה הקומוניסטית, אלא באורוגוואי כולה.

„אני נפגשתי איתו, מאז שבאתי לארץ, פעמיים. בשנת 1970 נסעתי לאורוגוואי. אני עוד זוכרת איך הסתובבנו בלילות בסימטאות מונטווידיאו, ושתינו יין יחד עד הבוקר. ב־1973, חודשים אחדים לפני המהפכה, נפגשנו באירוסה וערכנו יחד טיולים באיטליה ובצרפת. אבי היה אז בשיא הצלחתו. הוויכוחים הפוליטיים ביריניו נמשכו תמיד עד הבוקר, על קבור קים של יין כמו שאהבים הדרוס־אמריקאיים.”

רק אחד מאלפים

ה קשר שר אירנה עם אמה, קלי, ועם שאר בני־משפחתה באורוגוואי, רופף ובלתי־סדיר. לדיברי אירנה, דעת־הקהל בעולם בכלל ובארץ בפרט, אינה ערה לדיכוי השורר במולדתה. „אבא שלי הוא רק אחד מאלפים רבים” היא אומרת במיריות.

לשגריר אורוגוואי בארץ הגישה אירנה עצומה, שעליה חתומים יותר מ־500 אזרחים. „השגריר הבטיח לשלוח את העצומה בדואר הדיפלומטי הראשון שיציא” היא אומרת.

בביתם הנאה שבתל־אביב יושבים עכשיו אירנה וקרלוס לווינהוף, עם שני ילדיהם הקטנים, ומחכים. „אני בכל־זאת מאמינה בלחץ של דעת־הקהל” אומרת אירנה. „אני מאד רוצה ששביתת־השבת הקשה שלי תניב פירות. כל רצוני הוא

העצור לתוך דלי מים או לתוך שקית ניילון, או שילוב שתי השיטות ביחד. אני יודעת אישית, על מיקרי־מוות רבים, אפילו של אנשים צעירים. עשרות אסירים מובאים מדי־שבוע לבית־החולים הצבאי במונטווידיאו, עם פצעים ושברים.

„כשקראתי את המיסמכים האלה, חשבתי רק על אבא שלי. גם הוא אושפז, על־פי הידיעות והשמעות, בבית־החולים הצבאי במונטווידיאו. קיבלתי תצלומים, שצולמו בסתר, של אנשים מעונים. מי יודיו וידידי בארצות־הברית, כדי שאנסה לזהות את אבי. התצלומים מזעזעים, ואני ממש בוכה כשאני מסתכלת בהם.

„כל הרמזים האלה, השמועות והפירסור, מים, בעיתוני החוץ, גרמו לכך שהחלטתי שלא לשת בשקט, ולהתחיל להילחם. אפילו מכאן, מהארץ, ואפילו שזה רחוק, הפניתי מיכתב אל נשיא אורוגוואי, חואן אמריה בורדברי, דרך שגרירו בארץ. מחיתי באופן כללי על העלמתם של אנשים באורוגוואי. יש אומרים שבשנה מאז ההפיכה נעלמו, נעצרו, נאסרו או הומתו ששת אלפים אורוגוואיים. רק אחרי־כך שאלתי לגורל אבי.

„נפגשתי עם השגריר האורוגוואי בישראל, אלכסינדרו פרופיבה. התשובה שהוא קיבל מאורוגוואי, היתה תמוהה: „מיכתב זה אינו ראוי לתשובה”. על־פי הצעתו שלחתי מיכתב וספ, ובו ביקשתי לברר רק בדבר שלומו של אבי. לא זכיתי בשום תשובה. גם פניותי הרבות לשגרירות ה־אורוגוואית בארץ לא זכו במענה. השגריר האורוגוואי החליט להתעלם ממני, וכמוהו גם משלתו.

פניתי למוכיר האו"ם, לצלבי־האדום, למי לא אף אחד לא ענה לי. כאילו קיים איזה קשר של שתיקה סביב מה שקורה היום באורוגוואי. הצעד האחרון שלי היה שבי־תחיה־השבת, והפנייה לחברת־הכנסת. רבים חתמו על מיברק לנשיא אורוגוואי, שבו הוא נדרש למסור ולפרסם פרטים על מקום הימצאו של אבי ועל מצב בריאותו. כמו כן כלל המיברק דרישה להחזיר לאבי את זכויות־האזרח שלו, ולשחררו ממאסרו. „ביוזמתה של חברת־הכנסת מרשה פריד־מן, פנה מנכ"ל משרד־החוץ, שלמה אבינרי, לנציגות ישראל באורוגוואי, וביקש

„אבא נעלם באורוגוואי!”

רק לקבל מכתב מאבא שהוא משוחרר, ושהכל בסדר. אולי אז אפשר יהיה לשכנע אותו לעזוב את אורוגוואי. „אבל גם אז עדיין לא יסתיימו המילחמות. ועד שלא ישוחרר אחרון האסירים הפוליטיים מבתי־הכלא באורוגוואי, אני לא אשתוק ולא אשב בשקט. ולא רק בגלל שאורוגוואי היא מולדתי!”

מהם לנסות לאתר את אבי ולברר את מצבו. אדוארדו בלייר נולד למישפחה דתית מאד. בילדותו למד בחדר, ואחרי־כך בישיבה. „מספרים” אומרת אירנה, „שעד גיל 13 סעד רק כשהוא חבוש כיפה לראשו” אחרי שש שנות לימודי רפואת־שיניים באוניברסיטת מונ־

דגל, הטמפרטורה בקיץ האורוגוואי היא 33 מעלות. תולים את האסיר בידיו, ומכים את ראשו בשק. ככה הוא תלוי שעות ארוכות. שיטת־עינויים אחרת היא שיטת המוט, שבה משפדים אדם על מוט ברזל. „יש וריאציות רבות לעינויים, ושמות מבחילים: הצוללת” — דחיפת ראשו של

ניסוהו למכונית. מאז נעלמו עיקבותיו, כחודש לאחר היעלמו פורסמו בעיתונים ארגנטינאיים ידיעות כי „אדוארדו בלייר, המנהיג הקומוניסטי האורוגוואי, מוחזק כאסיר פוליטי בבית־כלא צבאי. בעיקר בות עינויים קשים הוא אושפז, במצב חמור, בבית־החולים הצבאי במונטווידיאו.”

אשתו הראשונה, קלי, אשתו השנייה, רוסה ובני־משפחתו החיים באורוגוואי, לא הצליחו לברר מה עלה בגורלו. בתו אירנה לווינהוף (בלייר), מנישואיו הראשונים, החליטה „מחוץ לעולם הסגור” לפתוח במאבק לשיחרור אביה ולהפסקת עינויו בידיו זרועות הממשל הנוכחי באורוגוואי.

עינויים מזעזעים

ס יפרה אירנה, שסיימה לפני ימים אחדים שביתת־השבת בת שלושה ימים מול בניין שגרירות אורוגוואי בירושלים: „בחודש ינואר התחילו להגיע ידיעות מדאגות. עד אז היינו, אני ובני משפחתי באורוגוואי, די מבולבלים. חודשיים לפני שאבי נעצר עצרו את אחי, חורג היררדו, בן ה־14. לאחר ששוחרר, כעבור שבועיים, הוא סיפר כי הוכה בידיו אנשי המיטרה. מה היה חטאו איננו יודעים, וכנראה גם אנשי המיטרה לא ידעו בדיק.

„הידיעות שהגיעו מאורוגוואי, ולא עוררו הדים בארץ, היו מזעזעות. קצין צבא אורוגוואי, פריירה אלדונטה, פרסם בעיתונות האמריקאית מיכתב מזעזע. בי ליווי תצלומים שצילם לפני עריקתו ל־ארצות־הברית. הוא גם סיפר לחברי בית־הנבחרים האמריקאי על עינויים מזוועים שמענים בהם אסירים פוליטיים, ללא סיבה. שיטה נפוצה של עינויים באורוגוואי, על־פי סיפורו של העריק, היא שיטת ה־

והמעונה עתה בכלא הצבאי באורוגוואי. „כשאני מביטה בתמונות האלה בא לי ממש לבכות, אפילו שזיהיתי בבירור שזה אינו אבי, אומרת אירנה. לעורתה במאבקה למען שיחרור אביה הצטרפה קבוצה של יהודים, שהקימו ועד ישראלי לסולידאריות עם העוצרים.

האם זה אבא? תמונת אלה נשלחו לאירנה לווינהוף (בלייר) על־ידי ידידיה וידידי אביה, שברחו מאורוגוואי אחרי המהפיכה לצבאית ב־73'. אירנה נתבקשה לזהות בתמונות את אביה, אדוארדו, האסור